

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

Illustrerad nyaste Söndagsmagasin.

(No 10.)

C. Petersens Lith. Inv. i Göttingen.

No 28.) Ut kommer hvarje Söndag kl. 7 f. m. Göttingen d. 14 Juli. 1850. Pris för år: 4 ½, för halft år 2 ½ Rdr. bko (IV årgången)

Diakonisseanstalten i Kaiserswerth am Rhein.

Man har fordom och äfven nu för tiden, icke helt och hållet med orätt, gjort protestantismen förebräelsen att vara fattig med afseende på sannt kristliga kärleksverk. Ty å ena sidan de dogmatiska grubblanden och

å andra den förnekande kritiken, hvaruti protestantismen ofta inlåtit sig, hafva begge varit lika främmande för den verksamt handlande kärleken, och därför redan i förflutna tider uppträdt emot en Speners och en Franckes såkallade pietism. — Dertill komma ännu tvänne omständigheter, hvarigenom den katolska kyrkoförsamlingen i detta afseende har

fördelen framför den protestantiska. Först dess stora rikedom på världsligt gods genom fromma stiftelser och testamenterade gåfvor af alla slag, hvilka sätta henne i tillfälle att i högsta grad utöfva välgörenhetens kristliga dygd mot behöfvande; medan den protestantiska kyrkan, sedan reformationstiden, då kyrkogodsens indrogos af furstarne, har gått mi-

Vy af Diakonisse-inrättningen i Kaiserswerth.

ste om nästan alla grundbesittningar. För det andra den försakelse, hvartill den katolska kyrkans tjenare äro lagenligt förpligtade, och, i det denna befriar dem från omsorgen för sig sjelfva och en egen familjs underhåll, gör det så godt som omöjligt att afvända deras blick från den stora människofamiljens allmänna behofver, och lärer dem att finna sitt enda nöje uti uppoffringar för deras lidande bröders välgång. Kan det än icke motsägas, att just denna kyrkas tjenare, i densammas högsta som lägsta grader, hafva mycket afvikit från dessa grundsatser, så företer dock katolska kyrkans historia, i det stora som i det lilla, en mängd exempel på ädel och högsinnad försakelse och verksam otröttlig människokärlek.

Dessa betraktelser öfver protestantismen kunna emellertid alltjemt träffa sine undantag. Der den sanna protestantismen, d. ä. der den lefvande tron på kärlekens evangelium gjort sig gällande, der man känner sig förbunden att visa sin tacksamhet för den i Christo visade Guds nåd genom en vandel efter Christi förebild, der framträder nu också den kristlige kärleken så mycket friare från alla bifasigter — till och med bifasigter till kyrkans förhärlikande — så mycket mera oegenlyttigt och aktningvärdt, som den vanligtvis skapar sina verk blott och bart i förtröstan på Gud, och mycket ofta utan förhoppning om något bestämdt understöd utifrån. Lysande bevis härför äro de evangeliska missions- och bibelsällskaperna och välgörenhetsinrättningarna, såsom August Hermann Frankes barnhus i Halle, "Rauhe Haus" i Hamburg för uppfostran af vanvårdade barn; men framför alla den i den nyare tiden framlysande, af pastor Fliedner i Kaiserswerth grundade Diakonisseanstalt, öfver hvars ursprung, bestånd och verksamhet vi nu vilja gifva våra läsare en öfverblick.

Det kommer väl icke i fråga, att de sjukes skötsel utöfvas skickligast, sorgfälligast och kärleksfullast af qvinliga hjertan och händer och, just denna kallelse, erbjuder en högst tillfredsställande tillflykt för många ädla qvinnor, hvilka ödet icke förunnat tillfälle att utöfva kärlek i kretsen af en egen familj. Med afseende på behofvet af en förbättrad sjukvård, med blicken fäst på den uppmuntrande förebild uti Diakonissernas verksamhet i den äldsta apostoliska kyrkan, väl också en ädel täflan med de barmhertiga systrarnas institut i katolska kyrkan, bestämde den evangeliska presten Theodor Fliedner i Kaiserswerth, en liten stad vid Rhens högra strandbrädd, belägen mellan

Düsseldorf och Duisburg, att år 1836 grundlägga en inrättning till bildande af evangeliska diakonissor. Denne, i tron starke och i kristlig kärlek sant inspirerade, ytterst driftige man hade redan 1833 stiftat en asyl för frigifna qvinliga fångar, och sedan 1836 en evangelisk småbarnsskola. Nu förenade han ytterligare härmed en evangelisk Diakonisseinrättning. Han köpte för detta ändamål utan något annat kapital, än sin förtröstan på Gud och vänligt sinnade hjertans understöd, den 20 April 1836, för ett pris af 2300 Thaler, ett stort trevånings hus, som, med ett mycket helsosamt läge, innehöll tjugo höga, rymliga rum, en stor instängd gård med bakbyggnad jemte en dertill hörande stor, med stenvmur försedd, trädgård. I detta hus inrättades en sjukanstalt, som öppnades den 13 Oktober 1836.

Under loppet af ett år sköttes här af sju diakonissor 60 sjuka. Af dessa 60 dogo sex, 34 utgingo som friska och 2 på bättringsväg, och 1 före tillfrisknandet återtagen af de sina, så att ännu 17 kvarstannade i anstalten. Af de 6 döde — 3 män och 3 qvinnor — hade 2 dött af vattensot, 2 af lungrot, 1 af kräfta, 1 af mærgsvamp. Af de 60 sjuka voro 37 manliga och 23 qvinliga, deraf 12 barn af båda könen. 33 sköttes utan och 27 mot betalning. Dessutom skötte diakonissor i staden eller dess närhet 28 sjuka, så att inalles 88 sjuka af diakonissorna blifvit skötte. Bland sjukdomsfallen voro icke blott många mycket farliga, efter allt utseende oläkbara, utan jemväl mycket mothjudande — I alla fall bragte diakonissorerna åt doktorerna all påkallad hjälp, och beviste annars också genom outtröttlig skötsel deras stora kärlek, mod och ihärdighet. För öfrigt delade de sitt arbete sins emellan på så sätt, att en skötte köket och hushållet, en annan tvätten, en tredje tjensten hos qvinliga, en fjerde hos manliga sjuka och en femte förplägningen af sjuka barn, och omvexlade med dessa göromål, för att i hvart och ett inöfva sig. Om sommaren egnade en diakonissa också till en del sin verksamhet åt vården af trädgården. Till de manliga sjukes skötsel fingo diakonissorerna en sjukvaktare till biträde. Läkarevården bestriddes af inrättningens läkare, Dr. Thönissen, på professor Dr. Dieffenbachs i Berlin anvisning. Den egentliga andliga vården för de evangeliske sjuke ombesörjde pastor Fliedner sjelf, hvilken också flera gånger i veckan ledde deras gemensamma aftonandakt, för de katolske sörjde den katolske presten på stället, kaplan Schmitz. Liksom

Diakonissorerna föröfrigt af läkaren begagnades endast till biträde vid den kroppsliga sjukvården, användes de på samma sätt af presten, att för den sjuke vid passande tillfällen, då han sådant åstundade och hans helsa det medgaf, föreläsa något af andligt innehåll.

Föreståndarinnan-syslan för diakonissorerna förvaltades med utmärkt trohet och älskvärdt nit af hustrun till inrättningens grundläggare, Friederike, född Münster, men som ty värr redan lemnade det jordiska i sit 42 års ålder. Dock ersattes hennes förlust tvänne år sednare af en annan förträfflig fru, som med lika kärlek åtager sig sin sublimes kallelse. Den första diakonissa, som straxt anfogs utan profetid — hvilken enligt reglementet bör vara ett halft år — hette Gertrud Reichard, född von Ruhrort. Å de öfriga sex, hvilkas namn väl voro förtjenta af att komma till efterverlden, har pastor Fliedner icke offentliggjort namnen, kanske af grundsats, för att det icke skulle synas som om den kristlige kärleken traktade efter verldsligt beröm. De yttre villkoren för en sjukdiakonissas syssla äro följande: Det gifta eller ogifta fruntimmer, som vill egna sig åt denna syssla, måste vara öfver 21 år gammalt, hafva god hälsa, kunna läsa och skriva, och underkasta sig sex månaders prof- och undervisningstid i diakonissehuset, under hvilken tid de erhålla fri kost och boning. Finna de sig efter förloppet af denna pröfnings-tid benägna och dugliga till sjuktjenst, så anställas de på 5 år, under hvilken tid de utom fri kost, boning och huskläder äfven bekomma en måttlig årslön, till bestridande af deras öfriga förnödenheter. Jemväl kan under dessa fem år en eller annan vigtig orsak föranlåta en afvikelse från dessa förhållanden. Om de under denna tid vid sjukskötseln blifvit oförmögna att tjena, och icke besitta några medel, så sörjes efter bästa förmåga för deras framtida bergning.

Vi behöfva knappt bifoga, att till de här anförde yttre villkoren kommer som ett hufvudvilkor innehafvandet af en hög grad af mod, uthållighet och försakelse. Läser man pastor Fliedners berättelser om dessa diakonissorers verksamhet, så genomträngas man i sanning af en känsla af glädje beundran, för att icke säga vördnad för dessa qvinliga väsenden, hvilka, utan att göra afseende på alla de uppoffringar och försakelser, som deras svåra kall medför, uppfylla detsamma med glädje och tålmod hvaruti de styrkas lika så mycket af den passande älskvärda behandlingen af inrättningens fader som af medvetandet om ett troget uppfyllan-

de af deras pligter och den medverkande frälsarens kärlek, i hvars anda de handla.

Många voro exemplen på botandet och det lyckliga återställandet af flera till utseendet oläsliga sjuka, för hvilket de, näst den utmärkt skickliga behandlingen af inrättningens läkare, Dr. Thönissen, hade till en stor del diakonissornas outtröttliga och kärleksfulla skötsel att tacka. Men vi böra icke underlåta att anföra, att den andliga skötseln går förträffligt hand i hand med den kroppsliga, och att många derigenom blifvit förda till Gud, hvilka hittills icke visste eller ville veta något om honom, hvarvid det helsosamma inflytandet af en lugnad och renad själsstämning bidrog i sin mån till kroppens tillfrisknande.

Ordningen för intagandet af anmälda sjuka från staden eller dess nejd är följande: Inrättningens läkare besöker först den sjuke och undersöker om han är kvalificerad till intagande. På ett antagningsbevis gå en eller två diakonissor till den sjuke, för att bereda honom till transporterandet. Derpå afhämtas han i en bekväm, stoppad dragbår, som är så lång, att man deri kan ligga utsträckt, och är skyddad mot regn och blåst. Ankommen till sjukhuset blifver den sjuke, så vida läkaren icke serskildt förbjudit det, genast badad, rengjord och försedd med inrättningens sjukkläder. Hans egna kläder antecknas noggrant, tvättas och förvaras tills han lemna inrättningen. De kroniska och utvärtes sjuka, hvars hälsotillstånd sådant medgifver, sysselsättas på ett angenämt sätt af diakonissor med lätta arbeten, t. ex. skoffätning af klädeslistor, papp-arbeten, rensning af korn för kaffe, flätning af golfmattor, sömnad, strumpstickning, afskrifning och åtskilliga lätta hus- och trädgårdsarbeten. För de med utslag behäftade skomakare- och snickare-gesäller är inrättad en liten skomakare- och snickareverkstad. Med undantag af själssjuka och epileptiska, och sådana hvilka behöfva hjälp vid förlösningen, intagas alla slags sjuka, dock endast till det antal, som öfverensstämmer med inrättningens föreskrift, ty denna vill icke vara något allmänt sjukhus, utan en bildningsanstalt för diakonissor.

(Forts.)

Slaget vid Leipzig.

(Forts. fr. N:o 27.)

Bülow banade sig först en väg in i staden; nästan vid samma tid stormade Woronzow hospitalsporten och Benningsen den till Grimma; och då således först en gång banan var bruten, och fienden, bekymrad för sin rygg, började vika, vältrade de Förbundnes massor sig, likt en ström, som genombrutit sina fördämningar, in från alla sidor och genom alla ingångar utan afbrott, i det inre af staden. Här framstod ett mångsidigt skådespel af skräck och förvirring, öfverlemnade och omstörtade kanoner, tross, vagnar med skjutbehof och fordon af alla slag, med och utan

förspann, i sådan mängd och förvirring, att till och med den enskilde endast med möda var i stånd att tränga sig fram. De flyende hade intet annat val, än att antingen låta skjutas sig eller tillfångatagas. Alla portar på norra, södra och östra sidan af förstäderna befunno sig i de Förbundnes våld, och den enda, vestra porten, som kunde tjena fransmännen till utgång, var otillgänglig, då man hade sprängt bryggan framför densamma. Ett fasansskrik genomlopp nu lederna; "bryggan är förstörd och fienden följer oss i hälarne!" ljöd från alla kanter. Vissheten om den nära undergången framträdde ständigt tydligare; ångst och bestörtning vunno öfverhand; de åtskilda kårerna upplöstes; hvar och en sökte räddning der den var att finna. Maedonald och Poniatowski sprängde med deras hästar i floden, för att hinna motsatta stranden. Den förste samm lyckligt öfver, men Poniatowskis obändiga häst snafvade och kastade af den, af många sår blödande hjelten, hvilken fann sin graf i Elsters bedrägliga vågor. Hans död blef allmänt sörjd, ty jemte sina älskvarda seder förenades hos honom alla hans nations glänsande dygder, utan att han ägde något af dess fel. Ännu tusenden, som ville undfly fångenskapen, delade samma öde. Meniskor och hästar, blandade om hvarandra, höjde sig i fasansfulla grupper öfver det blodfärgade vattnet. Från Reichenbachs trädgård till Halleska porten såg man öfverallt kullstjälpta vagnar, kanoner, bagage och krigsförråd.

Kejsar Alexander red de stormande Ryssarne och Preussarne tillmötes och ropade till dem: "I hafven förvärfvat er hjelteberöm! visen nu också, att I ären kristliga hjeltar! Skonen den olyckliga staden och dess borgare!"

Ännu slogs öfver allt stormmarschen, ännu kämpades på det häftigaste vid Rannstädt-porten, dit Österrikare, Preussare, Ryssar och Svenskar hade störtat, ännu hade icke gevärselden tystnat i det inre af staden, då kejsaren af Ryssland och konungen af Preussen, icke aktande faran och förvirringen, gjorde deras intåg i Leipzig. De hade icke behof af glansen från ett stort och glänsande garde, de som följde dem kommo i simpla officersuniformer, men skönare än allt militäriskt präl omstrålades de hjeltar, som så berömvärdt tillkämpat sig den stora segren. De höga herrskarne och deras fältherrar redo fram öfver torget bland det jublande folket och de segerrike trupperne till fransmännen, som med ännu laddade gevär mekaniskt sköldrade.

Då Blücher, denne grånade hjelte, steg af den trötta hästen, kom honom kejsar Alexander tillmötes, omfamnade honom, kallade honom Tysklands befriare och förde den djupt

rörde fram till hans konung, som af hjertats fullhet tackade honom för hans trofasta utställighet och den ridderliga segren. Synnerligen hjertligt helsade Schwarzenberg och Blücher hvarandra, af hvilka hvar å sin sida kände djupt den andras värde. Det var ett ögonblick, som väl alldrig förnyas i världshistorien.

Då monarkerna redo från torget till den inre Grimma-porten, sammanträdde de med kejsar Franz af Österrike, som kom från Rötha och nu höll sitt intåg i det eröfrade Leipzig.

Att, i ett slag som detta, icke saknats stora handlingar, värda att upptecknas, behöfver väl knappt nämnas; dock, alla andra att förbigå, skola vi framhålla följande handling. Mot slagets slut krossade en granat en af landtvärnet till fots. Han bars tillbaka till en chausségraf, hvarest en chirurg beredt plats, till förbindning m. m. En brigadprest, som följande sitt kall, här besökte de sårade, för att intala dem tröst och förhoppning, såg denne fasligt stympade och frågade genom tecken, om det ännu för honom fanns någon räddning. Då han nu af läkarens miner läste det svar, att denne tappre väl snart skulle gå öfver till den eviga fredens nejder, började presten sitt tröstande tal; han sade honom, att hans dödsstund närmade sig, att han hade kämpat som en tapper soldat, sett döden flera gånger i ögat och borde också nu förtröslansfullt vänta honom, ty han doge för konung och fädernesland! Då reste den sårade sitt matta hufvud och sade med redan bruten stämma: "Herr pastor, jag tackar er för er tröst, säg mig dock om vi skola segra?"

"Ja, min son," svarade presten, förvånad öfver den unga mannens fosterlandskärlek, hvilken utsträckte sig öfver grafven, "segern är vår!"

"Nå Gud vare lofvad, då dör jag nöjd!" ropade den döende, drog mössan öfver ögonen och hade inom få ögonblick insömnat. Grekernas och Romarnes stora handlingar läras af våra barn i skolorna, dock hvem nämner väl namnet på den fattiga landtvärnist, som i sanning var lika så stor som Epaminondas? Han hetter Puzzier och var föd i Tramstow vid Anklam.

Detta Folkslag afgjorde Tysklands frihet. Dock var det icke endast jubeln öfver segren och fiendens fördrifvande från tysk grund, utan hufvudsakligen glädjen öfver de tyska stammarnes enighet, som gaf hjertarne nytt lif. Öfver allt der tyska språket klingar, uppfylde blott en känsla, en önskan, ett hopp alla bröst. Och så länge det gifves menniskor och så länge det gifves en historia, skall man eriura sig slaget vid Leipzig.

(Slut.)

DEN HELIGA NATTVARDEN.

C. Petersens Lithografiska Inrättning i Göteborg.

Jesus dömd till döden.

Jesus belastad med korset.

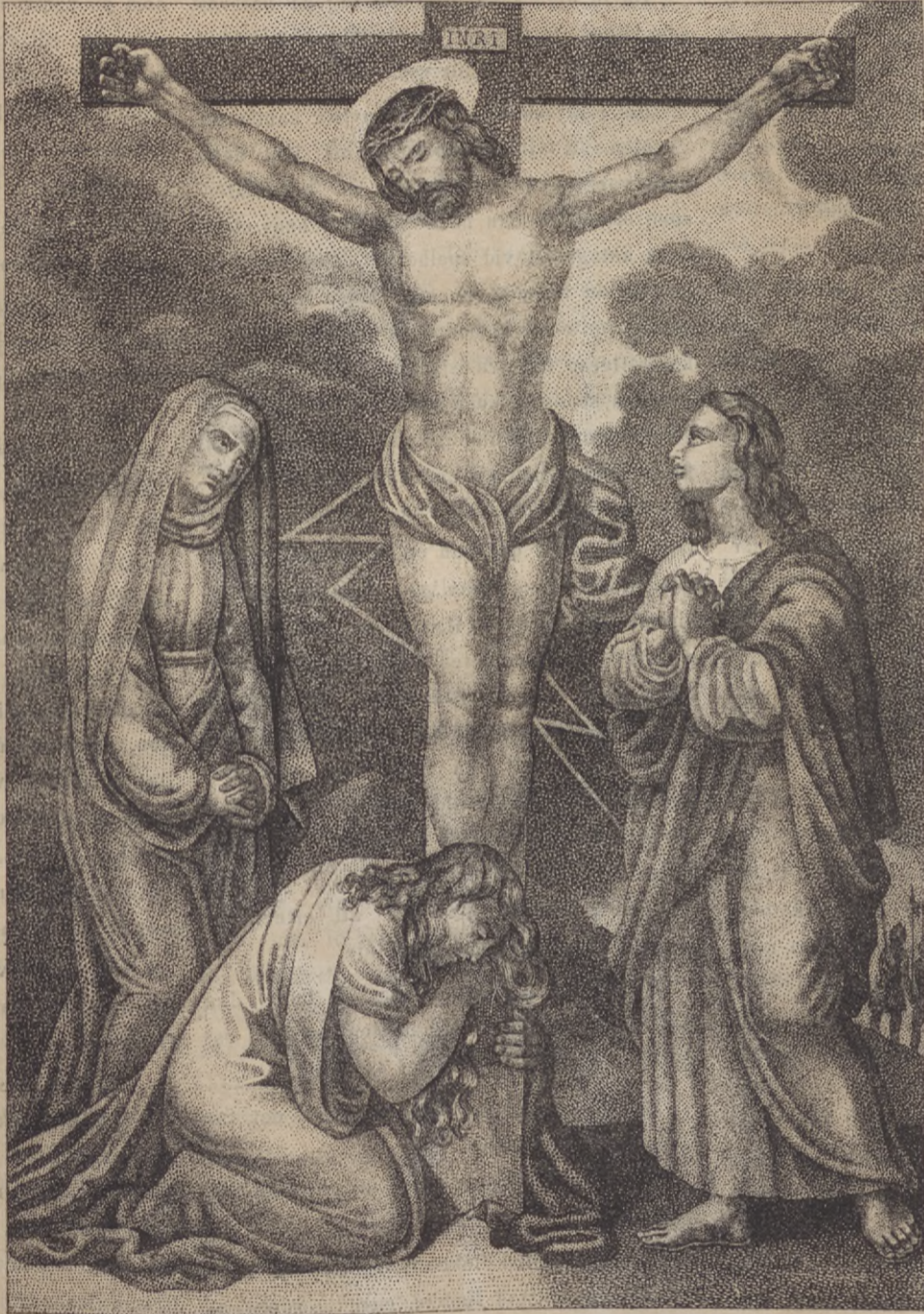
Jesus faller första gången.

Jesus möter sin moder.

Jesu grafläggning.

Jesus aflöses af Cirene.

Jesus nedtages af korset.

Det heliga anletet.

Jesus dör på korset.

Jesus faller andra gången.

Jesus fästes på korset.

Jesus beröfvas sine kläder.

Jesus faller tredje gången.

Jesus tröstar de heliga kvinnorna.

Från Gatan.

Roman af förf. till "Saaledes forholder det sig".

Öfversättning från Danskan.

(Forts. fr. N:o 27.)

III.

Pour vous plaire chaste Emilie,
Je me consume nuit et jour
A filer le parfait amour;
Mais je vous avourai qu'un sentiment impie,
Quand je vois vos appas, se glisse dans mon coeur.
Le moral est chez moi tout voisin du physique;
Et malgré le respect de ma pudique ardeur,
Je ne me sens point fait pour l'amour platonique.

C. A. Demoustier.

Och allt detta är icke någon dröm? frågade Felix sig sielf, då han satt på en taburet vid fönsterfördjupningen. Nej, det är ödet, som åter har smekt mig med att uppfylla mina önsknigar. Jag träder på det bonade golvet i en upplyst sal, och icke på den inrökade simpla krogens sandade bräder; de unga flickorna äro nätta, förnäma fröknar, och icke — och hon, Emelie, den enda jag har älskat, hon sitter mig så nära, att jag blott behöfver gå två steg, — så oförvarad, att jag kunde trycka tio kyssar på hennes blottade hals, kanske tjugo, innan hon skulle kunna rifva sig lös, eller innan de andre kunde komma henne till hjälp. Gud vet om hon dock icke tillgaf. Dock tänk icke derpå; tack din stjärna, som lät dig lefva och se. O, det är mera än fulländadt; denna enkla härflätning är ännu vackrare, än hennes lockar förra gången — hon har fruktat deras indiscretion i afton, då hon är décolleté, därför har hon tvingat dem tillbaka; — desse ögonhår, hvilka kasta långa skuggor ned öfver kinden; detta leende, — o, hon kunde köpa mitt lif för ett sådant. Och hur skönt hon spelar; så sköna händer hafva aldrig lupit öfver tangenterne. Och så tycker jag så mycket om att hon begagnar pedalen, den sluter klädningen tätt om knät, och röjer mer af den härrifvande lilla snör-kängen, än vi arme dödlige annars få se. — Mer än snörkängen — ha, gudar! lät mig dö. —

Han lutade sig tillbaka, men gardinen gaf efter, han tappade jernvigten, och taburetten rullade bort under pianot, under det gardinen slog tillhopa efter honom.

Men herr Bearn, utbrast Emelie, som måste taga fötterne till sig; har Ni också hört denna vals förr, enär Ni obsolut vill afbryta mig? men hvart tog Ni då vägen?

Felix kom fram; hans kläder visade hvar han hade varit, och hans ansigte, att han icke var långt från att blifva förlägen.

Ni tror icke jag hörde på, fröken, — o, min stol föll blott, för det jag ville se ut genom fönstret. Jag ville se, om jag icke sjelf stod dernere och stirrade upp emot de upplysta fönstren och missunnade mig, som var nog lycklig att se er spela. Emelie var långt ifrån nöjd med sin tillbedjare.

Gå in der, sade hon, och tag de noterna, som ligga på etagären; deribland är något, som Ni kan sjunga för oss.

Felix skyndade in i det anvista kabinettet. Men nu ville händelsen, att just detta rum var taget i besittning af kandidaten, som, efter det man hade placerat hans stridbare antagonist vid spelbordet, åter var gånge till sin fästmö, och med henne begifvit sig dit in, för att, vid en erotisk diskussion, styrka krafterne till nya estetiska. Felix, som under den sednaste hade sittat med ryggen vänd emot honom, blef nu högligen öfverraskad, att få se honom och en ung dam i en öfvermåttan förtrolig ställning; han skyndade sig att taga noterna, i det han en smula artigt bad dem ursäktas hans olämpliga ankomst, samt förklarade sitt ärende. Han kunde icke neka för sig sjelf, att kandidaten hade stigit betydligt i hans ögon, af den omständighet, att han så väl tagit lägligheten i akt och han beslutade i sin tjenstvillighet att tåga fullkomligt stilla med sin upptäckt. Emellertid hade hans ansigte så när röjt honom, ty hans skrattlust var större, än att han helt och hållet förmådde betvinga den och Emelie var icke sen att efterfråga, hvad som nu uppväckt hans löje.

Åh, det är ingenting, svarade han. Jag tänkte blott på hvad kandidaten berättat oss om det estetiska elementet i kärleken.

Då tyckes mig verkligen icke, att det var så roligt, sade Emelie.

Det kom deraf, fröken, att Ni icke fick eftersatsen.

Ja, jag förstod icke ett ord af hela konversationen, tillstod Emelie, men låtom oss endast icke börja på en dylik. Sjung hellre denna romans, det är något som vi alla förstå.

Felix satte sig vid pianot, och hade snart glömt kandidaten och den unga damen, då Emelie, genom det hon uppstod och gick åt kabinettet, plötsligt erinrade honom derom. Han stannade midt i sin sång, och utan att bekymra sig om sina åhörare, skyndade han sig efter henne, i det han sade:

Ni fröken, går dock väl aldrig derin?

Hon stannade, öfveraskad, som alla de öfrige.

Kan jag icke hemta, hvad Ni söker derinne? vidblef han.

Nej, sade Emelie, alldeles förundrad; man skulle nästan kunna tro fara vara förbunden vid att gå dit in.

Nej, stammade Felix, icke just det; men — vidblef han hviskande; saken är . . . . men Emelie, som icke ville höra någon hviskande komversation i så många väninnors närvaro vände sig ifrån honom och gick in. Felix stod som på nålar, hostade starkt ett par gånger, och såg, till sin förtviflan, de församlade damerna af nyfikenhet närma sig dörren. Men knappt var Emelie kommen öfver dörrtröskelu, för än hon utbrast i ett hjertligt skratt.

Nej, det är förträffligt, afbröt hon; herr Bearn har påtagit sig att stå skildtvakt för handidat Poulson och hans fästmö.

Nu blef skrattet allmänt. Felix stod som han skulle sjunka ned i jorden, under det anmärkningarne flögo omkring honom.

Jag undrar om det är af egen god vilja. Ja; ty kandidaten och Lotta pläga just icke genera sig, när de vilja hålla af hvarandra.

Det kunde hafva blifvit en lång vakt, ty de skynda sig just icke heller. —

Kandidaten hade emellertid blifvit förbryllad, ty de fleste af de unga damerna hade velat öfvertyga sig om det sanna i beskyllningen, och hade derföre gatt in. I ett obehagligt humör, så väl öfver afbrottet som den stora munterheten, gick han fram emot Felix, den han antog för upphofs mannen, och sade:

Jag tillåter mig anmärka, det jag icke anser Er berättigad en sådan frihet.

Nej, nu blifver det för galet, utbröt Felix, hvem af oss två är det väl, som tager sig friheter?

Var det icke Ni — ?

Skrattet gick nu till sin höjd.

Det är dock en dålig qvickhet att förvänta en annans ord, sade kandidaten blek af harm, under det hans fästmö sökte lugna honom och tog hans arm, för att få honom ut ifrån salen. Hon kunde dock icke afvärja, att han, i det han följde henne, yttrade:

Det lönar sig visst heller icke att vilja lära en sådan herre reglorna för anständigt uppförande.

Felix gjorde ett steg emot honom; men Wilhelm, som nu tillkommit, hejdade honom och sade:

Stilla Felix! Du prostituerar dig.

Jag?

Ja visst; Du har stött an emot den goda tonen.

Men du känner icke förhållandet. Det var icke jag, utan han, som satt derinne och gjorde—

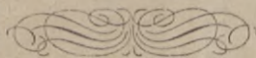
Det kom ju icke dig vid.

Nej, det vet jag; men de kunde gerna hafva släckt ljusen, som vi göra, då vi äro hemma hos dig. Mig stöter det, och därför ville jag, på intet sätt, att Emelie skulle förargas.

Men du sade ju, att hon log deråt. Hon har visst ofta sett den föreställningen.

Men jag förstår icke; tror du då —?

(Forts.)

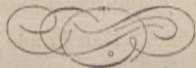

Cigarr- och Tobaks-Fauna.

Öfver de insekter, som fördärfva cigarrer och röktobak, hafva i det stora Tobaksmanufakturiet i Paris blifvit gjorda iakttagelser, hvilkas resultat vi vilja meddela våra läsare, så mycket mer som så väldigt döda som de lefvande insekter och larver, hvilka förefinnas i cigarrer, lemna de ojäfaktigaste bevis för de sednares ursprung. Tobaken från Nordamerika åtskiljer sig nemligen t. ex. från den från Cuba, deruti ati i den förstnämnde förekommer *Xyletina serricornis*, en liten i Louisiana och hela Nordamerika ofta förekommande skalbagge; i den från Cuba deremot blott kadavern af *Elaphidion*, en långhornad hårdvinge, några Kackerlackor äfvensom en för denna ö egendomlig skorpion. I Havana-cigarrer har man vid ofvannämnde iakttagelser ytterligare upptäckt en ny hårdvinge, hörande till familjen *Teredyles*, hvilken liksom träboraren endast ser nedåt, har en kort rund kropp, en hvälfad rygg och ett likaledes nedåt böjdt hufvud, så att dess ögon endast kunna se nedåt, men hvarken uppåt eller rättfram, af hvilken orsak han blifvit kallad *Katorama* — af tvänne grekiska ord, *kata* och *oran*, att se nedåt. Insekten är 5 millimeter lång och $2\frac{3}{4}$ millimeter bred. Den har en brun i svart öfvergående färg och öfverdragen med ett grågult sjun. Dess fötter och gnagtänger äro gulbleka och draga sig samman under buken, när han fruktar för något, så att den då ser ut som en liten kula.

De andra insekterna, som blifvit fundna i tobak, äro *Pinus fur. L.*, växtluf, en liten hårdvinge, som icke blott uteslutande angriper tobaken, utan också trä och andra föremål, men som väsentligt bidrager till dess försämring. *Forficela maritima Serv.*, hvilken hör till Rätvingarnas klass och lever på kusterna af Nordamerika. Denna insekt befans

i tobak, som härstammade från Nordamerika *Blatta indica*, Indiska kackerlackan, är egendomlig på Cuba och de andre Antillerna. *Blatta americana L.*, den Amerikanska kackerlackan, egendomlig för Sydamerika, men följande människorna öfverallt, är den i synnerhet bekant under detta namn och i Havana som *Cucaracha*. Den har en sådan glupskhet, att den under människans sömn äter in sig i dess fötter. *Blatta cinerea, Oliv.*, askfärgad, hemmastadd på Antillerna, men genom människorna utspridd öfver allt. *Blatta orientalis L.*, hemmastadd i Orienten, men för närvarande att finna i hela Europa, och redan från längre tid tillbaka, än den amerikanska *Scorpio biculeatus Lucas*, hemmastadd på Antillerna och kanariska öarna. Då Skorpionerna äro köttätare, så är det sannolikt att denne skorpion endast har kommit i tobaken, för att göra jagt på andra insekter. Öfver den skada, som insekterna förorsaka på tobaken, hafva vi hittills icke hört någon klagan af rökarna, och om de mången gång rökade något skalbagge-lik jemte cigarren, så har elden rensat det hela, ehuruval många hårdvingar och andra insekter besitta *kantharidin* (det skarpa ämne, som utdrages ur spanska flugan).

Hagelafledaren af Dupuis-Delcourt.

Vid bildandet af hagel spelar elektriciteten hufvudrolen, och om man funne ett medel att beständigt draga elektriciteten ur atmosfären, skulle man förekomma bildandet af hagel och följaktligt äfven dess förödanden. Men för detta ändamål måste man kunna hinna upp till en höjd af 4500 — 6000 fot och mången gång ännu högre, man måste ernå de regioner, hvarest skyarna bildas.

Hittills kände man blott ett medel till elektricitetens afledande, åskledaren, och ännu alltjemt tjena han icke till att förhindra hagelns bildning, men afhåller på sin höjd blixten från byggnader, som dermed äro försedda. Hageln tycks komma från högre regioner, än dit verkningen af åskledaren sträcker sig.

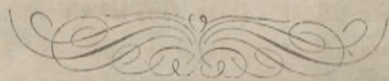
Åskledaren uppfanns af Franklin, då han hade sett en drake flyga, och de sedan anställda försöken bekräftade hans öfvertygelse, att, om man förser densamma med metallspetsar och hvilka genom en metalltråd sättes i förbindelse med jorden, afledes elektriciteten i strömar. Sedan luftballongen trädte i stället för den elektriska draken och Mont-

golfier, Bertholon, Carras, Charles gjort försök med dylika ballonger, hvilka voro försedda med spetsar, för att draga elektriciteten till sig, kom Dupuis Delcourt på tanken om hagelafledaren, i det han deruti ser ett medel att skydda landet från hagelslag.

Betraktom en gång det instrument, som våra läsare på afbildningen ser sväfva högt uppe i luften, i betydligt afstånd från jordytan, hvilken det skall skydda.

Hagelafledaren består af en lång och smal cylinder, försedd med metallspetsar, och utgår i tvänne käglor. Den är fylld med vätska och höjer sig 3000-4500 fot upp i luften. Den är fästad med en eller flera halfmetalliska trådar, hvilka, likasom vid åskledaren, återställer den fria och oafbrutna förbindelsen mellan atmosfären och jorden. Träderna äro vid marken fastgjorda i ringar, så att de kunna vända sig åt alla kanter. Cylindern kan bestå af metall, förtent eller galvaniserad jern, koppar, papp, siden, lärft eller hvilket som helst annat höjligt ämne. Ämnets styrka är beroende af instrumentets storlek och den användning, som deraf skall göras.

Dupuis Delcourts hagelafledare måste, enligt den förutgångne beskrifningen, tillika kunna tjena som åskledare och elektrisk drake. När man altså kan anbringa densamma 4500 fot högt, beskyddar den likasom åskledaren alla de föremål, som befinna sig i en omkrets af två gånger dess höjd, en yta, som är lika med en cirkel, hvars diameter skulle vara 18000 fot.

Urval ur Fliegende Blätter,

4:de Häftet.

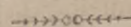
har i dag lemnat Lithografiska pressen, innehållande 50 illustrationer jemte text.

 Prenumerationsafgiften för ett band eller 12 häften, med 5 à 600 i texten intryckta bilder, är **2 R:dr 16:co**, utom postförvaltarearvodet.

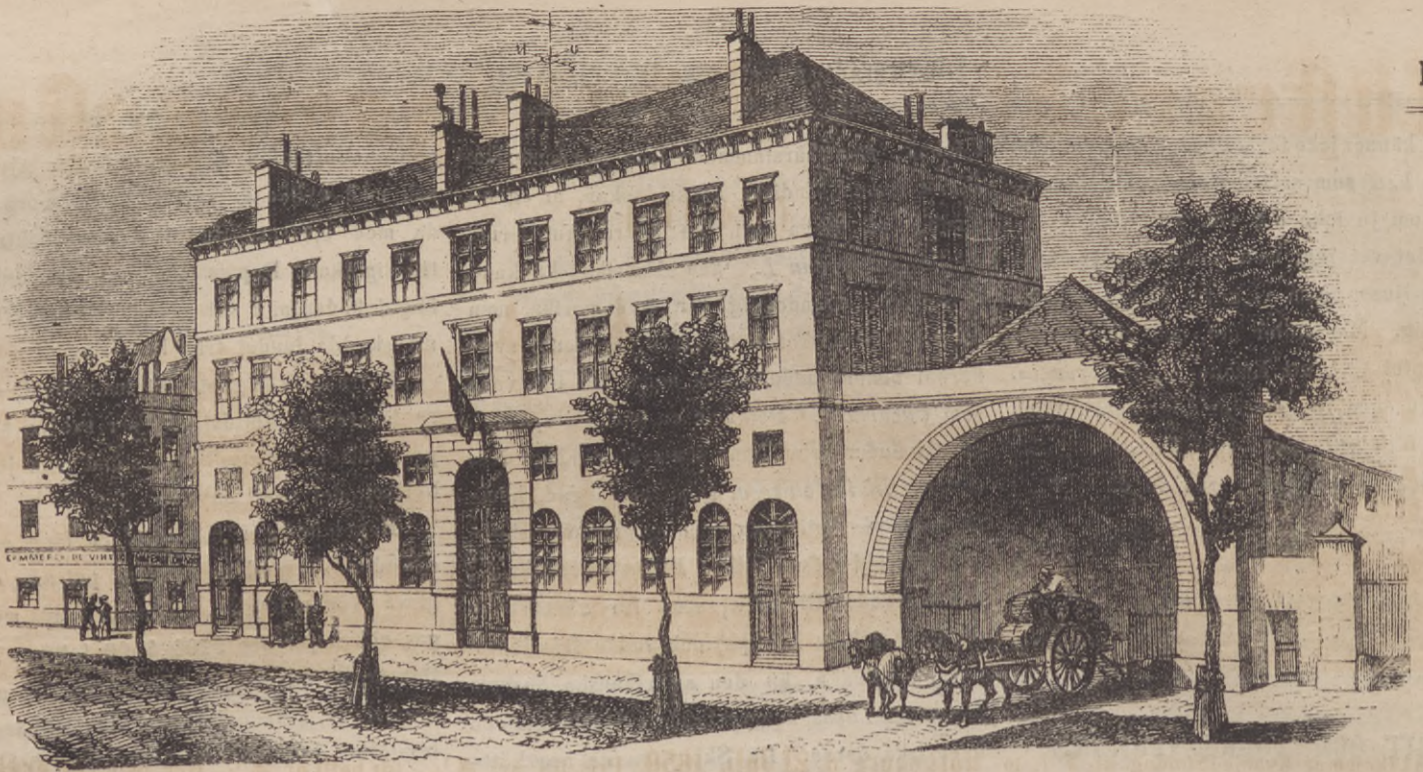
I korsband försändes skriften till de prenumeranter, som med **2 R:dr 16 sk. 16:co** vända sig till utgifvaren,

GÖTHEBORG d. 14 JULI 1850.

C. Petersen.

Vy af kongl. Tobaksmanufakturiet i Paris.

Tobaks-skalbaggar:

Cigarr, söndergnagd af Katorama och Xyletina.

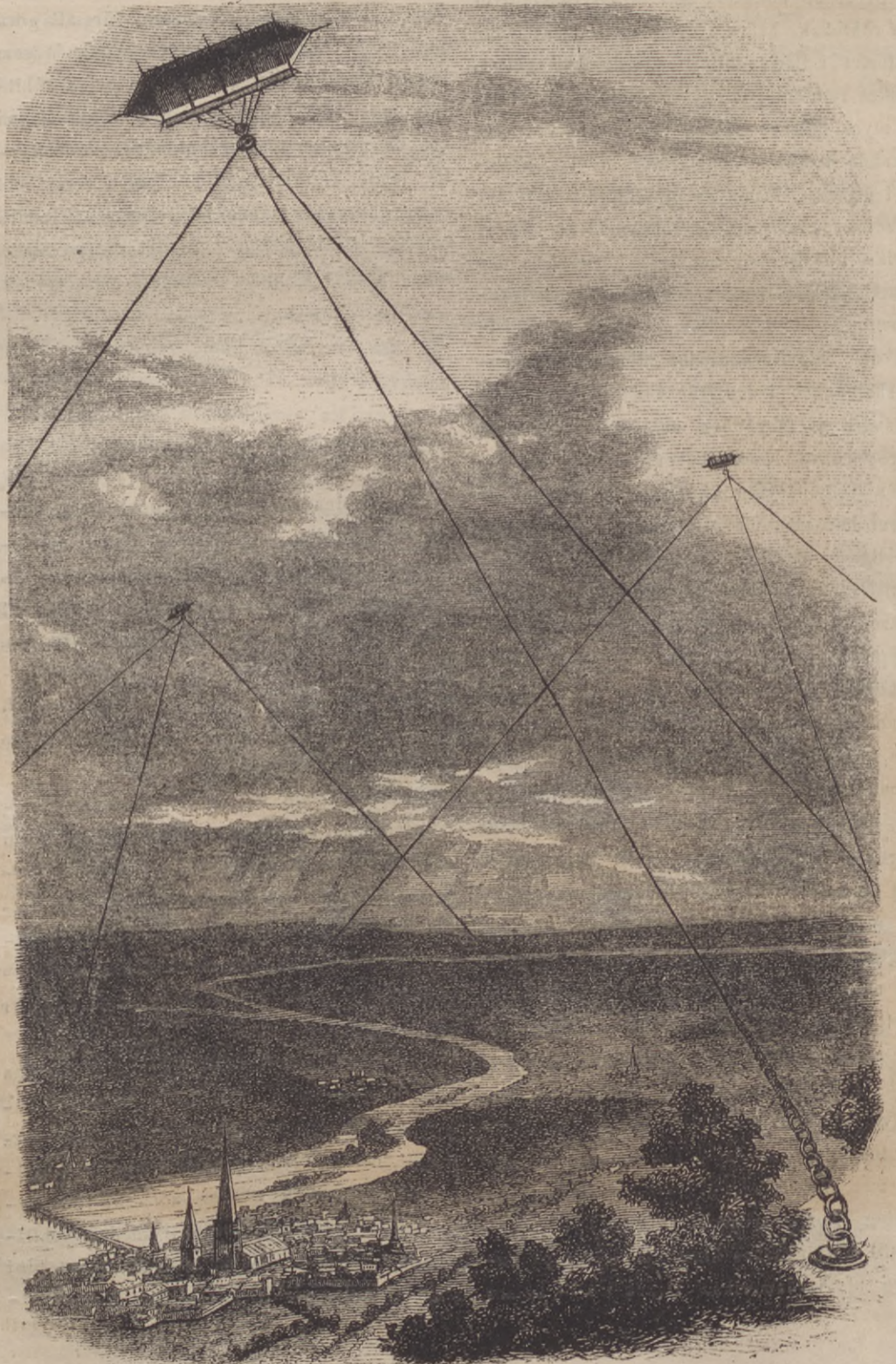
Elaphidion

Xyletina serricornis.

Katorama.

Hagelafledare — Electro-Subtracteur — af Dupuis-Delcourt.